

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік, аудит і аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості
(на прикладі ТОВ «Юг Пакинг Групп»)»

Виконавець:

студентка групи М-1 ЦЗВФН

Москалик Олександр Ігоревич

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Волкова Ніна Анатоліївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У процесі своєї діяльності підприємства систематично вступають у господарські відносини з іншими суб'єктами — працівниками, засновниками, покупцями, постачальниками, фінансово-кредитними організаціями, іншими контрагентами, органами державної влади та місцевого самоврядування тощо. В результаті таких відносин виникають дебіторська та кредиторська заборгованості, які є предметом безперервного контролю з боку керівництва й фінансових служб. Розрахунки з контрагентами є важливим складником фінансово-економічної діяльності будь-якого підприємства. Вони нерозривно пов'язані з вхідними та вихідними грошовими потоками, які становлять основу процесу забезпечення безперервної діяльності суб'єктів господарювання. Відповідно, правильно організований облік заборгованості підприємства сприятиме недопущенню прострочення термінів платежу і доведення заборгованості до стану безнадійної та позитивно вплине на фінансовий стан підприємства. Вищевикладене зумовлює актуальність теми дослідження.

Метою дослідження в роботі є обґрунтування теоретичних положень і розроблення рекомендацій щодо вдосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості в сучасних умовах господарювання на підприємстві.

Завдання дослідження:

- описати економічну сутність дебіторської і кредиторської заборгованості як об'єкту обліку та визначити їх класифікацію;

- дослідити аналітичний і синтетичний облік доходів та фінансових результатів підприємства та дискусійні питання застосування міжнародного досвіду обліку доходів, витрат і фінансових результатів у вітчизняній практиці;

- проаналізувати організацію обліку дебіторської і кредиторської заборгованості на підприємстві на ТОВ «Юг Пакинг Групп»;

- запропонувати пропозиції з удосконалення обліку розрахунків із дебіторами та кредиторами на ТОВ «Юг Пакинг Групп»;

- обґрунтувати напрями вдосконалення управління дебіторської заборгованості на підприємстві шляхом побудови економіко-математичної моделі.

Об'єктом дослідження є система бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту дебіторської і кредиторської заборгованості на підприємстві ТОВ «Юг Пакинг Групп».

Предметом дослідження є сукупність організаційних, методичних, технічних прийомів організації, обліку, аналізу і аудиту дебіторської і кредиторської заборгованості.

Методи дослідження: аналіз і синтез, історичного та теоретичного узагальнення та порівняння – для розкриття сутності дебіторської та кредиторської заборгованості як економічної категорії, визначення проблем та тенденцій розвитку обліку розрахунків з дебіторами та кредиторами; причинно-наслідкового зв'язку та системний підхід – при визначенні класифікації дебіторської та кредиторської

заборгованості, визначенні порядку списання заборгованості; статистичні методи – для визначення стану та динаміки дебіторської та кредиторської заборгованості на досліджуваному підприємстві; табличні та графічні – для наочного зображення статистичного матеріалу і схематичного подання окремих теоретичних положень роботи; абстрактно-логічні – для формування висновків та узагальнень.

Інформаційною базою дослідження є наукові публікації вітчизняних та закордонних вчених, нормативно-законодавчі акти України та інших країн, матеріали наукових конференцій і досліджень, звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів, дані звітності підприємства ТОВ «Юг Пакинг Групп», офіційних статистичних видань.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (67 найменувань) та 8-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 103 сторінка. Основний зміст викладено на 87 сторінках. Робота містить 32 таблиці, 25 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи обліку доходів та фінансових результатів»** розглянуто економічну сутність та види дебіторської та кредиторської заборгованості, теоретичні основи організації обліку розрахунків зі дебіторами та кредиторами та їх нормативно-правове регулювання.

У другому розділі **«Практичні засади обліку дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «Юг Пакинг Групп»** проаналізовано основні показники господарської діяльності ТОВ «Юг Пакинг Групп» за 2017 – 2019 роки, виявлені особливості організації первинного, синтетичного та аналітичного обліку дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємстві та визначені шляхи його удосконалення.

У третьому розділі **«Теорія та практика аудиту та аналізу розрахунків з дебіторами та кредиторами на ТОВ «Юг Пакинг Групп»** проведено аналіз розрахунків із дебіторами та кредиторами ТОВ «Юг Пакинг Групп» за 2017 – 2019 роки а також аудит дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємстві, шляхом побудови економіко-математичної моделі спрогнозовано значення коефіцієнта швидкої ліквідності на 2020 – 2022 роки.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. На наш погляд, дебіторська заборгованість - сума заборгованості на користь підприємства за наданий ним комерційний кредит, споживчий кредит, а також за попередню оплату продукції, що купується. Відповідно до П(С)БО 10, дебіторська заборгованість за продукцію, роботи, товари, послуги зараховується на баланс (визнається в обліку) одночасно з визнанням доходу. Таким чином, для визнання поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги виконуються такі критерії визнання доходу: покупцеві передано ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив);

підприємство не здійснює в подальшому управління та контроль над реалізованою продукцією (товарами, іншими активами); суму доходу (виручку) можна достовірно визначити; є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигід підприємства, а витрати, пов'язані із цією операцією, можна достовірно визначити

2. Нині існують різні підходи до тлумачення терміну «зобов'язання» в економічній теорії, праві та бухгалтерському обліку. Зі сторони цивільного права під зобов'язанням розуміють певні правовідносини боржника і кредитора, з економічної точки зору зобов'язання розглядається як кредиторська заборгованість, що значно звужує це поняття, а зі сторони бухгалтерського обліку – це саме заборгованість підприємства. Під зобов'язаннями, на нашу думку, слід розуміти визнану, визначену у вартісному вираженні та юридично оформлену заборгованість одного суб'єкта господарювання перед іншим, погашення якої, як очікується, спричинить вибуття з підприємства ресурсів, що втілюють у собі економічні вигоди. В свою чергу, поточні зобов'язання – це заборгованість одного суб'єкта на користь іншого, яка виникла внаслідок минулих подій та погашення якої повинно відбутися протягом дванадцяти місяців з моменту її виникнення або протягом операційного циклу підприємства.

3. Бухгалтерський облік дебіторської та кредиторської заборгованостей в Україні регулюється такими законодавчими актами: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», П(С)БО 11 «Зобов'язання», П(С)БО 13 «Фінансові інструменти», Податковий кодекс України.

4. Ефективність управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємств значною мірою залежить від якості його інформаційного забезпечення, а основою інформаційного забезпечення виступають саме дані бухгалтерського обліку. Облік та контроль дебіторсько-кредиторської заборгованості є одним з ключових завдань у вирішенні проблем, що виникають під час поточного управління підприємствами з позиції оптимального співвідношення між ліквідністю та прибутковістю.

5. Базовим підприємством для дослідження було обрано ТОВ "Юг Пакинг Групп". ТОВ "Юг Пакинг Групп" – це господарське товариство, що є юридичною особою, має статутний фонд, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном. Основний вид діяльності – оптова торгівля будівельними матеріалами. Місія підприємства: надання повного спектру послуг з метою максимального задоволення потреб ринку будівних матеріалів. Предметом і метою діяльності ТОВ "Юг Пакинг Групп" є отримання прибутку, задоволення матеріальних та інших потреб працівників товариства, сприяння задоволенню потреб господарства в товарах. Підприємство прибуткове, високорентабельне, ліквідне, платоспроможне, коефіцієнтний аналіз показав його високу фінансову стійкість.

6. В Наказі про облікову політику ТОВ "Юг Пакинг Групп" керівником підприємства затверджено: робочий план рахунків бухгалтерського обліку, що містить синтетичні та аналітичні рахунки, необхідні для ведення бухгалтерського

обліку у відповідності до вимог своєчасності та повноти обліку звітності; форми первинних облікових документів, що застосовуються для оформлення фактів господарської діяльності, за якими не передбачені типові форми первинних облікових документів, а також форми документів для внутрішньої бухгалтерської звітності; порядок проведення інвентаризації активів та зобов'язань; методи оцінки активів та зобов'язань; правила документообігу та технологія обробки облікової інформації; порядок контролю за господарськими операціями; інші рішення, необхідні для організації бухгалтерського обліку

7. Облік дебіторської та кредиторської заборгованості ТОВ "Юг Пакинг Групп" здійснює згідно чинному законодавству в реєстрах синтетичного та аналітичного обліку. Облік на підприємстві автоматизований. Для удосконалення обліку дебіторської заборгованості на підприємстві рекомендуємо: використовувати метод розрахунку з покупцями, який широко застосовується в країнах з розвинутими ринковими відносинами, – метод надання знижок за дострокової оплати; створювати резерв сумнівних боргів за результатами інвентаризації дебіторської заборгованості в кінці року перед складанням звітності, а використовувати його протягом звітного року; збільшувати кількість покупців і замовників підприємства для зменшення масштабів ризику несплати боргів; удосконалити контроль стану розрахунків з дебіторами, зокрема за простроченими заборгованостями, своєчасно виявляючи такі види дебіторської заборгованості, які є недопустимими для підприємства.

8. Для удосконалення обліку кредиторської заборгованості на підприємстві рекомендуємо удосконалити аналітичний облік розрахунків із кредиторами, що полягає у впровадженні в облікову систему аналітичного документа - «Відомості розрахунків із постачальниками». Форма запропонованої відомості будується так, щоб відобразити всі операції, які були здійснені підприємством із конкретним постачальником протягом року (отримання товарно-матеріальних цінностей за конкретною поставкою; отримання передплати за конкретну поставку; оплата заборгованості за раніше отриману поставку, ін.). Ведення цієї відомості дасть змогу спеціалісту, що відповідає за правильність та своєчасність розрахунків із постачальниками та підрядниками, щодня правильно планувати платіжний баланс і здійснювати своєчасне погашення кредиторської заборгованості.

9. Аудит дебіторської та кредиторської заборгованості є тим засобом, що може визначити її достовірне відображення у фінансовій звітності, сприяти підвищенню якості зібраної інформації, прозорості та достовірності даних щодо розрахункових операцій, пов'язаних з реалізацією готової продукції, товарів робіт та послуг та постачанням товарів та матеріалів на підприємство. Аудит розрахунків з дебіторами та кредиторами вирішує декілька задач, основні з яких: визначення наявного фінансового стану підприємства; визначення зміни цього стану в структурно-часовому аспекті; визначення факторів, що викликали ці зміни; прогноз основних тенденцій в фінансовому стані

10. Основними документами, які оформлюються відповідно до визначеного об'єкту, мети, завдань аудиту є: план аудиту, тест оцінки системи внутрішнього контролю, Програма аудиту, робочі документи аудитора. Слід зазначити, що типові форми зазначених документів на законодавчому рівні не встановлені, а аудитори

вважають їх своїм "ноу-хау", своєю власністю, які розробляються відповідно до професійних знань, набутого практичного досвіду.

11. Під час дослідження обліку дебіторської та кредиторської заборгованості в ТОВ «Юг Пакинг Групп» порушень щодо заповнення первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку та показників фінансової звітності не виявлено. Проте в майбутньому керівнику підприємства доцільно було б організувати аудиторську перевірку, з метою виявлення можливих помилок при веденні бухгалтерського обліку, в тому числі і в обліку дебіторської та кредиторської заборгованості.

12. Дебіторська заборгованість складає до 10% активів ТОВ «Юг Пакинг Групп», а кредиторська заборгованість – 10% пасивів. Це свідчить, що на підприємстві ведеться робота по управлінню дебіторською і кредиторською ефективно.

13. В цілях підвищення контролю за господарськими операціями підприємства рекомендуємо впровадити на ТОВ «Юг Пакинг Групп» службу внутрішнього аудиту, а аудиторські перевірки автоматизувати. Поточні зобов'язання, маючи безпосередній вплив на ліквідність, фінансову стійкість, платоспроможність і незалежність від зовнішніх джерел суб'єктів господарювання, потребують безперервного контролю. Комп'ютерний аудит поточних зобов'язань забезпечує ефективність таких перевірок завдяки використанню сучасних методів аналізу, підвищує якість контролю, зменшує витрати часу аудитора на виконання аудиторських процедур та усуває недоліки внутрішнього контролю, виявлені під час перевірки. Комп'ютерний аудит дозволяє проводити оцінку достатньо великих масивів фінансових і оперативних даних у електронному вигляді спеціальними програмними засобами, що частково вирішує питання інформаційної безпеки, перевіряє алгоритм автоматизованих облікових систем господарюючих суб'єктів.

АНОТАЦІЯ

Москалик О.І., «Облік, аудит і аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості (на прикладі ТОВ «Юг Пакинг Групп»)»

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності

«071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»,

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2020 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – є система бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту дебіторської і кредиторської заборгованості на підприємстві ТОВ «Юг Пакинг Групп».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти економічної сутності дебіторської та кредиторської заборгованості, та обліку розрахунків зі дебіторами та кредиторами.

Проаналізовано діючу практику первинного, синтетичного та аналітичного обліку дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «Юг Пакинг Групп».

Запропоновано шляхи удосконалення обліку дебіторської та кредиторської заборгованості на ТОВ «Юг Пакинг Групп».

Ключові слова: дебітори, кредитори, заборгованість, облік, аналіз, аудит.

ANNOTATION

Moskalyk O.I., "Accounting, audit and analysis of receivables and payables (for example, LLC "South Packing Group ")"

thesis for Master degree

in specialty 071 «Accounting and Taxation» under the program
«Accounting, audit and taxation of business activities»,

Odessa National Economic University

Odessa, 2020

Thesis consists of three chapters. Object of study - is a system of accounting, analysis and audit of receivables and payables at the company "South Packing Group".

Diploma thesis deals with theoretical aspects of the economic essence of receivables and payables, and accounting for settlements with debtors and creditors.

The current practice of primary, synthetic and analytical accounting of receivables and payables at LLC "South Packing Group" is analyzed.

Ways to improve the accounting of receivables and payables at LLC "South Packing Group" are proposed.

Keywords: debtors, creditors, debt, accounting, analysis, audit.